AVRUPA BİRLİĞİ'NİN BAĞLANTISALLIK STRATEJİSİ VE TÜRKİYE

Tuğçe TECİMER

-

Avrupa Birliğinin (AB) son dönemde Güney Kafkasyada ulaştırma ve bağlantısallık projelerine yönelik girişimlerini hızlandırdığı görülmektedir. Bu kapsamda Avrupa (Birliği) Komisyonu, Avrupa Yatırım Bankası (EIB) ve Ermenistan arasında imzalanan niyet beyanıyla Akhurik-Kayan ve Margara-Kayan kara yolu projelerinin teknik hazırlık süreci başlatılmıştır. Söz konusu projeler, Ermenistan'ın Barış Kavşağı girişimi kapsamında sınır kapılarını ülkenin ulaşım ağına entegre etmeyi ve ABnin Connectivity Agenda ("Bağlantısallık Gündemi") ile Global Gateway ("Küresel Kapı") stratejileri doğrultusunda bölgesel bağlantısallığı güçlendirmeyi hedeflemektedir.[1] Aynı dönemde Avrupa Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyenin 1 Temmuzda Azerbaycana, ardından 2-3 Temmuz tarihlerinde Ermenistana gerçekleştirmesi beklenen ziyaret de Brükselin Güney Kafkasyaya verdiği stratejik önemin arttığını ortaya koymaktadır.[2]

Yaşanan gelişmeler, ABnin Güney Kafkasya stratejisinde Ermenistana giderek daha fazla ağırlık verdiğini göstermektedir. Hem ulaştırma altyapısına yönelik teknik ve mali destek hem de von der Leyenin Erivana gerçekleştireceği üst düzey ziyaret, ABnin Ermenistanı bölgesel bağlantısallık politikalarının önemli bir aktörü olarak konumlandırma çabasına işaret etmektedir. Bu durum, ABnin Güney Kafkasyadaki jeopolitik yaklaşımında Ermenistanın görünürlüğünü artırırken, bölgedeki aktörlerin konumunu da gündeme taşımaktadır.

ABnin yaklaşımının siyasi boyutu en az ekonomik boyutu kadar dikkat çekicidir. Von der Leyenin Erivan ziyareti, AB-Ermenistan ilişkilerinin son dönemde kazandığı ivmenin devamı niteliğinde değerlendirilebilir. Özellikle son seçimlerle güven tazeleyen Başbakan Nikol Paşinyanın Batı ile yakınlaşma politikalarının AB tarafından görünür biçimde desteklenmesi, Ermenistanın Rusyanın geleneksel nüfuz alanından uzaklaştırılması stratejisinin bir parçası olarak okunabilir. Avrupa Komisyonunun kısa süre önce Rusyanın ticari baskılarından etkilenen Ermeni şirketlerine mali destek açıklaması da bu siyasi mesajı tamamlayan bir unsur olarak öne çıkmaktadır.

ABnin son dönemde kullandığı söylem de bu stratejik yönelimi açık biçimde ortaya koymaktadır. Avrupa Komisyonu yetkilileri, Rusya üzerinden geçen kuzey koridorunun ve Süveyş hattının artık güvenilir olmadığını vurgulayarak Avrupanın ticaret, enerji ve dijital güvenliği için güvenilir güzergâhlara ihtiyaç duyduğunu ifade etmektedir. Bu nedenle Orta

Koridor yalnızca ekonomik bir proje değil, aynı zamanda ABnin jeopolitik risklerini azaltmaya yönelik bir güvenlik projesi olmaktadır.

Bu noktada Türkiyenin konumu ayrı bir önem taşımaktadır. Orta Koridorun Avrupa ayağı Türkiye üzerinden ilerlemektedir ve Ankara, coğrafi konumu nedeniyle bu hattın vazgeçilmez aktörlerinden biri olmayı sürdürmektedir.

Bununla birlikte Brükselin son dönemde izlediği politika, Türkiyenin belirleyici olduğu bir bölgesel mimari yerine, Güney Kafkasyada Ermenistanı da daha güçlü biçimde sisteme entegre eden çok aktörlü bir yapı oluşturma arayışına işaret etmektedir. Bu yaklaşım, ABnin Orta Asya politikasında da görülmektedir. AB, bölge ülkeleriyle doğrudan ilişkilerini derinleştirirken geleneksel bölgesel güçlere olan bağımlılığı azaltacak alternatif ortaklıklar geliştirmeye çalışmaktadır. Bununla birlikte, coğrafya Türkiyenin Avrupa ile Asya arasındaki bağlantıdaki stratejik rolünü korumasını sağlamaktadır.

Sonuç olarak ABnin son adımları, Güney Kafkasyayı Rusya ve İrana alternatif bir bağlantı kuşağına dönüştürme hedefiyle uyumludur. Ermenistan bu stratejide giderek daha görünür ve desteklenen bir aktör hâline gelirken, Türkiyenin Orta Koridorun vazgeçilmez transit ülkesi olması güçlenmektedir. Bu süreçte Ermenistan stratejik ortak olarak öncelenirken, Türkiyenin bölgesel merkez konumunun sınırlandırılmaya çalışıldığı yönündeki çabalar da gözden kaçmamaktadır. ABnin bağlantısallık politikası yalnızca ekonomik bir proje değil, aynı zamanda Güney Kafkasyadaki güç dengesini yeniden şekillendirmeye yönelik jeopolitik bir strateji olarak okunmalıdır.

*Görsel: KyivPost

[1] Armenia, EU and EIB Advance Connectivity Cooperation with New EPIC Advisory Support, *ArmenPress*, 24 Haziran 2026, https://armenpress.am/en/article/1253858.

[2] Sevinj Osmanqizi, Von der Leyen to Visit Azerbaijan and Armenia as EU Pushes the Middle Corridor to Avoid Russia and Iran, *KyivPost,* 24 June 2026, https://www.kyivpost.com/post/78836.

Yazar Hakkında :

Atıfta bulunmak için: TECİMER, Tuğçe. 2026. "AVRUPA BİRLİĞİ'NİN BAĞLANTISALLIK STRATEJİSİ VE TÜRKİYE." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2026 / 69. Haziran 29. Erişim Ekim 30,

2026. https://avimbulten.org/public/tr/Yorum/AVRUPA-BIRLIGI-NIN-BAGLANTISALLIK-STRATEJISI-VE-TURKIYE

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır